

Rundskriv

Nr.
G-07/2017

Vår ref
16/5104

Dato
26.09.2017

RUNDSKRIV OM APOSTILLE

FORORD

I dette rundskrivet gis en orientering om apostilleordningen i Norge. Apostille er en metode som brukes for å bekrefte ektheten av signatur og stempel på offentlige dokumenter som skal brukes i en annen stat enn der dokumentene er utstedt.

[Apostillekonvensjonen av 5. oktober 1961](#) regulerer behandlingen av apostille, og ble ratifisert av Norge i 1983. Fylkesmennene og Utenriksdepartementet er utpekt som apostillemyndigheter i Norge. Det har ikke tidligere vært gitt retningslinjer om apostille fra sentralt hold, men dette har vært etterspurt fra fylkesmennene de senere årene.

Rundskrivet retter seg i første rekke mot dem som arbeider med apostille hos fylkesmennene. Det inneholder også informasjon som vil være relevant for andre offentlige myndigheter, herunder notarius publicus (jf. [forskrift 3. mai 2002 nr. 418 om notarius publicus](#) § 5) og offentlige myndigheter som mottar apostillerte dokumenter fra utlandet. Endelig vil rundskrivet i noen tilfeller kunne være relevant for private aktører som brukere av apostille.

Formålet med rundskrivet er å sørge for ensartet praksis knyttet til utstedelse av apostille, og å lette det praktiske arbeidet med apostille hos den enkelte fylkesmann. Det tas sikte på at rundskrivet skal bli en praktisk håndbok for dem som arbeider med

apostille. Apostillekonvensjonen, oversikt over stater som har tiltrådt konvensjonen og eksempler på apostillestempel m.v er derfor inntatt som vedlegg til rundskrivet.

Rundskrivet er lagt ut elektronisk på Justis- og beredskapsdepartementets sider på regjeringen.no.

Rundskrivet trer i kraft 1.10.2017.

Justis- og beredskapsdepartementet, 26.9.2017

Janne Kristiansen
spesialrådgiver

Liv Christina Houck Egseth
fagdirektør

Ansvarlige saksbehandlere:

Erik Freuchen, rådgiver
Alf Butenschøn Skre, konsulent

Dato for siste oppdatering av rundskrivet: 26.9.2017

INNHold

1.	Innledning	4
1.1	Legalisering.....	5
1.2	Apostille	5
1.2.1	Skjematisk oversikt over apostilleprosessen.....	8
2.	Apostillekonvensjonen	9
2.1	De praktisk viktigste bestemmelsene i apostillekonvensjonen	9
2.2	Haagkonferansens sekretariat.....	9
3.	Apostillemyndighetenes oppgaver.....	11
4.	Når kan apostille benyttes?	12
4.1	Hvem kan be om apostille?	12
4.2	Hvilke stater kan apostille brukes i?	12
4.2.1	Staten må ha tiltrådt apostillekonvensjonen.....	12
4.2.2	Apostillekonvensjonen må ha trådt i kraft mellom Norge og mottakerstaten.....	13
4.2.3	Biland, oversjøiske territorier, og lignende	13
4.3	Hvilke dokumenter kan bekreftes med apostille i Norge	15
4.3.1	Dokumenter tilknyttet rettspleien	15
4.3.2	Dokumenter fra forvaltningen.....	16
4.3.3	Notarialforretninger, notarialbekreftelser og andre offentlige attester på private dokumenter	16
4.3.4	Ikke omfattet: Statsautoriserte translatørers signatur og stempel.....	17
4.3.5	Offentlige dokumenter som er unntatt fra apostilleordningen	18
4.3.6	Oversikt over dokumenttyper	20
5.	Bekreftelse av signatur- og stempel	21
5.1	Krav til signatur/stempel. Rett kopi.....	21
5.2	Dokumenter godkjent elektronisk.....	21
5.3	Register med signatur- og stempelprøver.....	21
5.3.1	Innhenting av signatur- og stempelprøver	22
6.	Utstedelse av apostille.....	23
6.1	Apostilleskjema og plassering.....	23
6.2	Standardinformasjon (Nr. 1 – 10).....	24
6.3	Ytterligere tekst	25
6.4	Flere stempler/signaturer	25
7.	Registrering og bekreftelse av utstedte apostiller	26
7.1	Register over utstedte apostiller	26
7.2	Bekreftelse av utstedte apostiller	26
8.	Gyldighet - Avvisning av apostille.....	27
9.	Sjekkliste.....	28
10.	Vedlegg	29

1. INNLEDNING

Økt internasjonalisering av samfunnet har skapt et behov for å gi visse offentlige dokumenter utstedt av et land rettsvirkning i et annet land. Dette behovet søkes oppfylt gjennom *legalisering* og *apostille*, som er ordninger for å bekrefte signatur og stempel på dokumenter gitt av andre staters offentlige myndigheter.

I dette kapittelet beskrives kort legalisering og apostille. Resten av rundskrivet omhandler kun apostille. I kapittel 2 beskrives apostillekonvensjonen og det rettslige grunnlaget for apostille nærmere. I kapittel 3 til 6 gis retningslinjer for utstedelse av apostille. Kapittel 7 inneholder retningslinjer for registrering og bekreftelse av utstedte apostiller hos apostillemyndigheten. Kapittel 8 inneholder retningslinjer ved vurderingen av gyldigheten av utenlandske apostiller, herunder når en apostille kan avvises. Endelig inneholder kapittel 9 sjekkliste for behandling av apostille. Apostillekonvensjonen er gjengitt som vedlegg i engelsk originalspråk og i norsk oversettelse, sammen med en oversikt som viser hvilke stater som godtar apostille. Oppdatert oversikt over land som har ratifisert konvensjonen, og deres forbehold og erklæringer til denne, finnes på

<https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=41>.

Ettersom kapittel 3 til 8 knytter seg til den praktiske gjennomføringen av apostilleordningen, er det tatt inn oppsummeringer eller huskelister som sammenfatter hovedpunktene i det enkelte kapittel.

I rundskrivet benyttes begrepene *avsenderstat* om staten hvor dokumentet er utstedt og *mottakerstat* om staten hvor dokumentet skal fremlegges.

1.1 Legalisering

Formålet med legalisering er å gi sikkerhet for at et offentlig dokument er utstedt av rette myndighet i vedkommende land slik at det kan få rettsvirkning i utlandet. Den tradisjonelle måten å bekrefte signatur eller stempel på dokumenter fra andre stater har derfor vært å kreve *legalisering* av dokumentet. Legalisering gjøres ved at dokumentet først bekreftes av utenriksdepartementet i avsenderstaten og deretter av mottakerstatens ambassade/konsulat. Mange dokumenter, herunder alle dokumenter som ikke er stemplet eller signert av offentlig tjenestemann, må først notarialbekreftes. Slike legaliseringskjeder kan være tidkrevende og innebære kostnader i form av gebyrer i enkelte ledd.

Legaliseringen innebærer en bekreftelse på at signatur og embetsstempelet på dokumentet er ekte og at den som har underskrevet dokumentet er offentlig tjenestemann. Legalisering innebærer ikke en bekreftelse av riktigheten av innholdet i dokumentet.

Eksempler på legalisering:

a) Ola og Kari Nordmann skal legge frem en norsk vigselsattest for colombianske myndigheter. Colombia stiller krav om legalisering av dokumentet. Vigselsattesten fra Skatteetaten må først forevises Norges utenriksdepartement og deretter Colombias ambassade i Oslo for legalisering av Skatteetatens signatur/stempel. Vigselsattesten kan nå fremlegges for colombianske myndigheter. Legaliseringen innebærer ikke at utenriksdepartementet går god for innholdet i vigselsattesten, men de går god for at Skatteetatens stempel på vigselsattesten er ekte.

b) Styreleder i et norsk foretak må dokumentere overfor utenlandsk myndighet at hun har rett til å signere alene på vegne av foretaket etter norsk rett. En bekreftelse av signaturkompetanse innhentes fra notarius publicus. Denne notarialbekreftelsen må først forevises Norges utenriksdepartement og deretter mottakerstatens ambassade/konsulat i Norge, for legalisering av notarius publicus' signatur/stempel. Dokumentet kan nå legges frem som bekreftelse av signaturrett til utenlandsk myndighet. Legaliseringen innebærer ikke at utenriksdepartementet går god for at styreleder faktisk har signaturrett alene for foretaket, men at notarius publicus' signatur/stempel på kompetansebekreftelsen er ekte.

1.2 Apostille

Formålet med *Apostille* er det samme som for legalisering, nemlig å gi sikkerhet for at det offentlige dokumentet er utstedt av rett myndighet. Imidlertid innebærer apostille en forenklet prosess i forhold til legalisering, hvilket sparer både tid og ressurser for de involverte parter. Av denne grunn kalles apostille også «forenklet legalisering». Ordet

apostille kommer fra det franske verbet *apostiller*, som betyr å gjøre en påtegning i margen eller nederst på siden av et dokument.

For å få apostille på et dokument vil det i mange tilfeller være tilstrekkelig å oppsøke én offentlig myndighet. Apostillemyndigheten setter en bekreftelse på dokumentet i henhold til oppsettet som følger av apostillekonvensjonen. I Norge innebærer dette at dokumentet bekreftes hos et fylkesmannskontor og kan deretter brukes i utlandet – uten at man behøver å sende dokumentet til utenriksdepartementet og mottakerstatens ambassade/konsulat. I noen tilfeller må dokumentet notarialbekreftes før apostille kan påføres.

Eksempler på apostille:

- a) Ola og Kari Nordmann skal legge frem norsk vigselsattest i et land som har tiltrådt apostillekonvensjonen. Dokumentet kan bekreftes med apostille hos fylkesmannen. De behøver ikke å oppsøke Norges utenriksdepartement eller landets ambassade/konsulat i Norge for legalisering.
- b) Et norsk aksjeselskap er påkrevet å legge frem sine vedtekter for offentlige myndigheter i et land som har tiltrådt apostillekonvensjonen. Dokumentet bekreftes av norsk notarius publicus med stempel og signatur før apostille kan påføres hos fylkesmannen.

I likhet med legalisering innebærer apostillering ikke bekreftelse av riktigheten av dokumentets innhold. Apostillen bekrefter kun ektheten av signaturen og stempelet som er påført dokumentet.

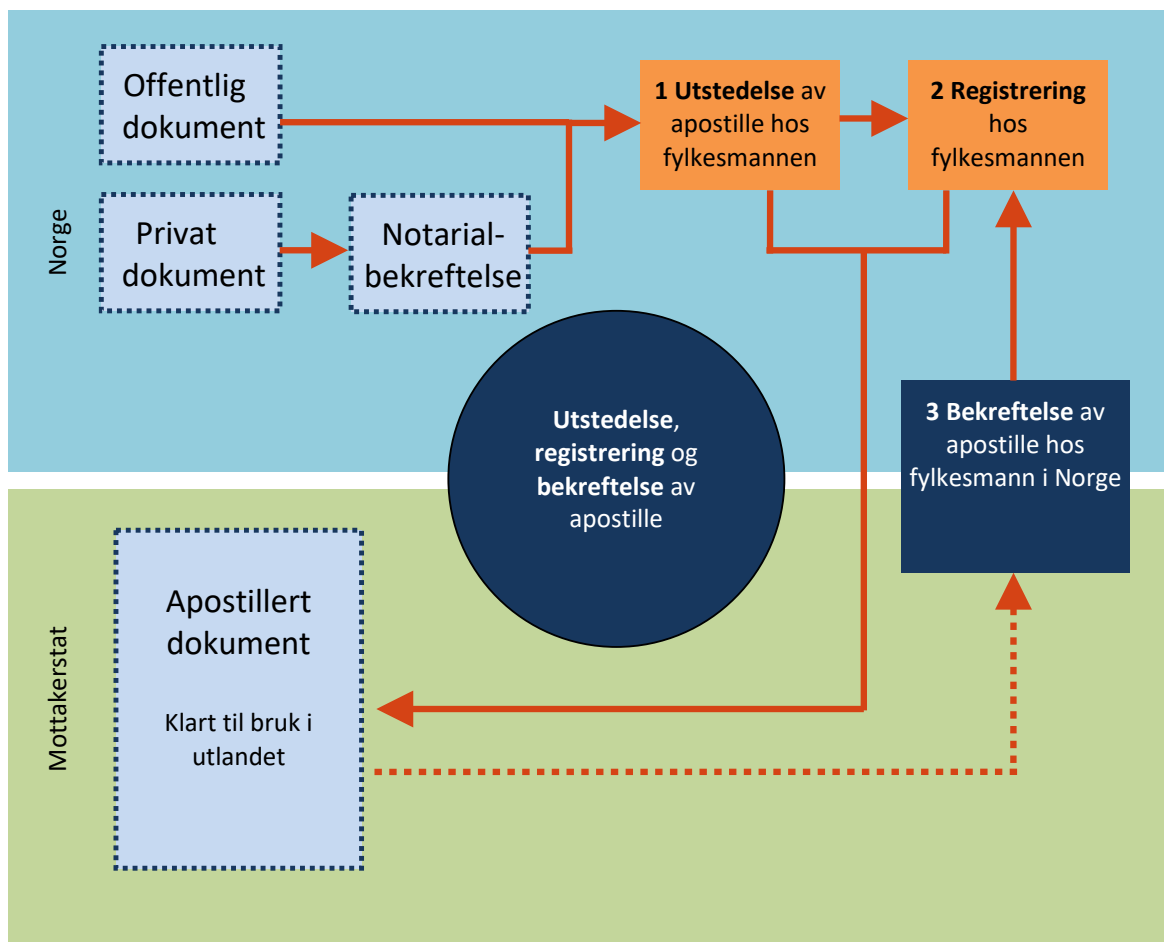
Mens legalisering er skapt gjennom mellomstatlig sedvane og nasjonal rett, ble ordningen med apostille utviklet av Haag-konferansen for internasjonal privatrett. Apostilleordningen er regulert av *Konvensjon om å sløyfe kravet om legalisering av utenlandske offentlige dokumenter av 5. oktober 1961*. Konvensjonen kalles gjerne apostillekonvensjonen, og er nærmere omtalt i kapittel 2 nedenfor.

Det presiseres at apostillekonvensjonen ikke oppstiller forpliktelse for Norge til å kreve at et offentlig dokument fra utlandet er påført apostille. Utenlandske offentlige dokumenter kan med andre ord aksepteres som ekte av norske myndigheter, selv om dokumentet ikke er bekreftet med apostille, dersom omstendighetene tilsier det. Dersom det foreligger en apostille på et dokument utstedt av et land tilsluttet konvensjonen, kan det imidlertid ikke kreves ytterligere bekreftelse av signaturen og stempelet, jf. konvensjonen artikkel 3. Apostilleordningen utgjør dermed et øvre tak for hva som kan kreves av bekreftelse for ektheten av signatur og stempel.

På enkelte saksområder er det inngått konvensjoner som avskaffer krav om enhver form for legalisering, herunder apostille:

- Konvensjon om forkynnelse i utlandet av rettslige og utenrettslige dokumenter på sivil- og handelsrettens område (forkynningskonvensjonen) av 1965.
- Konvensjon om avskaffelse av legalisering av dokumenter utstedt av diplomatiske og konsulære tjenestemenn (London-konvensjonen) av 1968.
- Konvensjon om bevisopptak i utlandet på sivil- og handelsrettens område (bevisopptakskonvensjonen) av 1970.

1.2.1 Skjematisk oversikt over apostilleprosessen

2. APOSTILLEKONVENSJONEN

Apostilleordningen er ikke nærmere regulert i lov eller forskrift. De rettslige rammene for utøvelsen av apostillemyndigheten i Norge følger derfor utelukkende av apostillekonvensjonen. Med dette rundskrivet ønskes det å sikre at konvensjonen blir praktisert på en ensartet måte av apostillemyndighetene i Norge.

Dette kapittelet gir en kort oversikt over apostillekonvensjonens viktigste bestemmelser, samt informasjon om Haagkonferansens sekretariat som sørger for oppdatert informasjon om konvensjonen. Konvensjonsteksten er gjengitt i engelsk originalutgave og norsk oversettelse i vedlegg 10.

2.1 De praktisk viktigste bestemmelsene i apostillekonvensjonen

Artikkel 1: Anvendelsesområdet for apostillekonvensjonen

Hovedregelen er at konvensjonen bare gjelder for «offentlige dokumenter». Artikkel 1 bokstav (a)-(d) angir hva som skal regnes som offentlige dokumenter. Listen (a)-(d) er ikke uttømmende, det vil si at også andre dokumenter enn dem som er opplistet vil kunne regnes som offentlige dokumenter. Grensene for apostillekonvensjonens anvendelsesområde er beskrevet nærmere under pkt. 4.3.

Artikkel 3: Apostille som eneste formalitet

Artikkel 3 innebærer at norske myndigheter er avskåret fra å kreve ytterligere bekreftelse av signaturen og stempelen på et dokument dersom det foreligger en gyldig apostille utstedt av kompetent myndighet i landet som dokumentet stammer fra. Se kapittel 8 nedenfor om gyldighetsvilkår og avvisningsgrunner.

Artikkel 4 og 5: Krav til apostillens form og innhold

Det følger av artikkel 4 at apostillen skal være utformet i samsvar med et modellskjema som er vedlagt konvensjonen. Nærmere retningslinjer om utfylling av apostilleskjema i Norge gis i kapittel 6 nedenfor. Modellskjemaet følger også vedlagt, se kapittel 10.

Artikkel 7: Plikt til å føre register og bekrefte utstedte apostiller

Alle utstedte apostiller skal registreres. Dette er nødvendig for at apostillene skal være etterprøvbare og for å motvirke forfalsking av apostiller. Se nærmere kapittel 7 nedenfor.

2.2 Haagkonferansens sekretariat

Apostillekonvensjonen ble fremforhandlet av Haag-konferansen for internasjonal privatrett (Hague Conference on Private International Law, forkortet til HCCH), etter forslag fra Europarådet.

HCCH har utviklet en rekke nyttige kilder til informasjon vedrørende apostillekonvensjonen. På HCCHs nettsider, som har adressen <http://www.hcch.net>, finnes informasjon om hvilke stater som har tiltrådt apostillekonvensjonen (både

medlemmer av HCCH og ikke-medlemmer), eventuelle erklæringer fra stater som har betydning for anvendelse av apostille i deres territorium, informasjon om deres nasjonale apostillemyndigheter, samt dokumenter som forklarer konvensjonens praktiske anvendelse ([«Apostille Handbook»](#) og [«The ABCs of Apostilles»](#)).

3. APOSTILLEMUNDIGHETENES OPPGAVER

I henhold til apostillekonvensjonen artikkel 6 skal hver stat utpeke de myndigheter som er kompetent til å utstede apostille. I Norge er denne myndigheten tillagt Utenriksdepartementet og fylkesmennene. Dette rundskrivet retter seg mot begge apostillemyndighetene i Norge, men av praktiske hensyn tas det i det følgende utgangspunkt i *fylkesmennenes* funksjon som apostillemyndighet.

Som apostillemyndighet har fylkesmennene tre grunnleggende funksjoner i henhold til konvensjonen: Bekrefte ektheten av signatur og stempel på offentlige dokumenter som skal apostilleres, utstede apostille og registrere apostiller som er blitt utstedt. For at konvensjonen skal fungere etter sitt formål er det avgjørende at disse funksjonene utføres på en effektiv og korrekt måte.

Fylkesmennenes oppgaver:

- Motta søknader om apostille og undersøke om vilkårene for apostille er oppfylt, jf. kapittel 4
- Bekrefte ektheten av signatur og stempel på dokumentet som skal apostilleres, jf. kapittel 5
- Fylle ut apostillen og påføre den på dokumentet, jf. kapittel 6
- Registrere apostiller som er blitt utstedt, jf. kapittel 7.1
- Motta henvendelser om utstedte apostiller, jf. kapittel 7.2

Fylkesmennene bør ha et system som muliggjør at det kan tas ut årlig statistikk over antall apostiller som blir utstedt, samt andre data som vurderes relevante.

Kontaktinformasjon til myndighetene i andre stater som er tillagt myndighet til å utstede apostille finnes på HCCHs nettsider:

http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.authorities&cid=41.

4. NÅR KAN APOSTILLE BENYTTES?

4.1 Hvem kan be om apostille?

Apostillekonvensjonen artikkel 5 angir hvem som kan be om at apostille blir utstedt. Både den som har undertegnet dokumentet, for eksempel et forvaltningsorgan eller notarius publicus, og den som har dokumentet i hende, for eksempel personen som ønsker å bruke et offentlig dokument utenlands, kan be om at apostille blir utstedt.

Apostille kan utstedes til både fysiske og juridiske personer, gitt at de alminnelige vilkårene beskrevet i dette kapitlet og kapittel 5 er oppfylt.

4.2 Hvilke stater kan apostille brukes i?

4.2.1 Staten må ha tiltrådt apostillekonvensjonen

Både avsenderstaten og mottakerstaten må ha tiltrådt apostillekonvensjonen, jf. apostillekonvensjonen artikkel 1. En oversikt over statene som har tiltrådt apostillekonvensjonen per 6. september 2017, er inntatt som vedlegg til dette rundskrivet, se kapittel 10. Haag-sekretariatet fører en oppdatert tabell over stater som har tiltrådt apostillekonvensjonen på nettsiden http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=41.

Blant statene som har tiltrådt apostillekonvensjonen finnes både stater som er medlem av Haagkonferansen, og stater som ikke er medlem. På nettsiden er listen over statsparter derfor delt opp i «Members of the Organisation» og «Non-Member States of the Organisation». Disse kategoriene har imidlertid ikke betydning for om apostille kan benyttes. Apostillekonvensjonen gjelder *både* for stater som er «Member» og for stater som er «Non-Member».

I enkelte stater gjelder apostillekonvensjonen bare for en del av statens territorium. Eksempelvis kan det nevnes at apostillekonvensjonen bare får anvendelse i Folkerepublikken Kinas territorier Hong Kong og Macau. Se også kapittel 4.2.3 nedenfor om biland.

For å oppfylle sin forvaltningsrettslige veiledningsplikt, bør fylkesmennene spørre den som ber om apostille hvilken stat dokumentet skal brukes i og kontrollere at apostille kan benyttes i denne staten. På denne måten bidrar fylkesmennene til å forhindre forsinkelser og komplikasjoner som følge av uriktig bruk av apostille. Det er imidlertid ikke et vilkår for å få apostille at den som ber om apostille gir slike opplysninger.

Dersom et dokument skal fremlegges i en stat som ikke er med på apostillekonvensjonen, må dokumentet som regel *legaliseres*, se kapittel 1.1. Personer som har behov for dette kan henvises til Utenriksdepartementets legaliseringstjeneste, Seksjon for konsulære saker.

Ett og samme dokument kan ikke både legaliseres og påføres apostille. Dersom dokumentet skal fremlegges i flere stater, og det i den forbindelse er behov for både apostille og legalisering, må dokumentet fremskaffes i flere originale eksemplarer eller bekreftede kopier slik at apostillen og legaliseringsstemplene holdes adskilt. Dette er nødvendig av praktiske hensyn ved behandlingen av dokumentet og for å sikre at apostillen og legaliseringen har den ønskede rettsvirkning i staten hvor dokumentet skal fremlegges.

4.2.2 Apostillekonvensjonen må ha trådt i kraft mellom Norge og mottakerstaten

Konvensjonen gjelder bare dersom den er trådt i kraft i både avsenderstaten og mottakerstaten. Ikrafttredelsesdato fremgår av Haagkonferansens oversikt over statsparter (http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=41). En stat som er i ferd med å bli en kontraherende part vil fremgå av tabellen på HCCHs nettsider om lag seks måneder før selve ikrafttredelsestidspunktet.

Stater kan fremsette innvending mot tiltredelse av nye stater til konvensjonen, jf. artikkel 12. Virkningen av en slik innvending er at konvensjonen ikke trer i kraft mellom den tiltrådte staten og staten som har fremsatt innvendingen. Konvensjonen vil imidlertid tre i kraft mellom den tiltrådte staten og stater som ikke har fremsatt innvending. Innvendinger som er blitt fremsatt fremgår av oversikten over statsparter. Norge har p.t. ikke fremsatt innvendinger mot andre staters tiltredelse.

4.2.3 Biland, oversjøiske territorier, og lignende

Apostillekonvensjonen får anvendelse på en statsparts «territorium», jf. artikkel 1. Etter apostillekonvensjonen artikkel 13 får konvensjonen i utgangspunktet ikke anvendelse på «territorier som staten representerer på det internasjonale plan». Enhver stat kan imidlertid erklære at konvensjonen skal utvides til å gjelde slike territorier.

Når det gjelder Norge får konvensjonen anvendelse for kongeriket Norge (fastlandet, Svalbard og Jan Mayen), men ikke for Norges biland (Bouvetøya, Dronning Maud Land og Peter 1s Øy).

I Haagkonferansens oversikt over statsparter (http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=41) fremgår slike erklæringer av kolonnen «Ext.». Per dags dato har kun Storbritannia og Nederland avgitt erklæring om at konvensjonen skal gjelde i nærmere spesifiserte oversjøiske territorier.

SJEKKLISTE:

- Har staten tiltrådt apostillekonvensjonen?
- Har apostillekonvensjonen trådt i kraft for staten hvor dokumentet skal legges frem?
- Er det fremsatt innvending fra Norge eller fra staten hvor dokumentet skal fremlegges?

Se vedlegg 3 eller [tabellen på HCCHs nettsider](#). Merk at både stater i «Member»-listen og «Non-Member»-listen har tiltrådt konvensjonen.

4.3 Hvilke dokumenter kan bekreftes med apostille i Norge

Apostillekonvensjonen artikkel 1 angir hvilke dokumenter som er omfattet av apostilleordningen. Det er kun offentlige dokumenter («*public documents*») som kan bekreftes med apostille.

Myndigheten til å utstede apostille er ikke avgrenset etter fylker. Fylkesmennene skal derfor også apostillere dokumenter utstedt i andre fylker. Alle dokumenter som skal påføres apostille av fylkesmennene må imidlertid ha sin opprinnelse i Norge, jf. konvensjonen artikkel 3.

Offentlige dokumenter fra andre stater skal ikke bekreftes med apostille i Norge. Dette gjelder selv om vedkommende stat har tiltrådt apostillekonvensjonen. Dersom personer i Norge har behov for å få apostillert et dokument utstedt i utlandet, eller av fremmede staters tjenestemenn på norsk territorium, må de henvises til vedkommende myndighet i dette landet.

Enkelte dokumenter er unntatt fra apostilleordningen selv om de er offentlige dokumenter utstedt i Norge, jf. artikkel 1 tredje ledd, se kapittel 4.3.5 nedenfor.

Artikkel 1 annet ledd, bokstav a til d, gir veiledning ved tolkingen av uttrykket «offentlige dokumenter». Det angis fire kategorier av dokumenter som er å anse som offentlige dokumenter. Dette er henholdsvis dokumenter tilknyttet rettspleien, fra forvaltningen, notarialakter og offentlige attester påført et privat dokument, jf. kapittel 4.3.1 til 4.3.3.

4.3.1 Dokumenter tilknyttet rettspleien

Artikkel 1 annet ledd bokstav a lyder slik i norsk oversettelse:

Dokumenter som stammer fra en myndighet, eller en tjenestemann som hører under en statlig domstol, derunder dokumenter som stammer fra påtalemyndigheten, en rettskriver eller et stevnevitne.

Dokumenter utstedt av domstolene, eller av tjenestemenn ansatt ved domstolene, faller inn under denne kategorien. I den engelske konvensjonsteksten er ordlyden «courts or tribunals». Det er derfor ikke avgjørende om utstederorganet er å anse som en domstol etter domstolloven § 1 og § 2. Dokumenter utstedt av forliksråd og konfliktråd vil være omfattet av denne kategorien dokumenter.

Rettspleielovene tillegger i visse tilfeller utøvelse av rettspleieoppgaver til personer som ikke er ansatt ved domstolene. Dokumenter utstedt etter slike bestemmelser kan anses som offentlige dokumenter i konvensjonens forstand. Advokaters signatur og stempel på bevitnelser og vitneinnkalling utgjør privat utøvelse av rettspleieoppgaver, jf. domstolloven §§ 162 til 163a, jf. tvisteloven § 13-3. Slike dokumenter er omfattet av apostillekonvensjonen og innebærer at dokumentet kan bekreftes med apostille uten

foregående notarialbekreftelse. Dokumenter utstedt av advokater i andre sammenhenger, for eksempel ved utferdigelsen av en stevning/tilsvar og prosesskriv, er derimot ikke omfattet av artikkel 1 annet ledd bokstav a. I slike tilfeller må advokatens signatur notarialbekreftes før eventuell apostille kan påføres.

4.3.2 Dokumenter fra forvaltningen

Artikkel 1 annet ledd bokstav b lyder slik i norsk oversettelse:

Dokumenter opprettet av administrativ myndighet.

Denne kategorien av dokumenter omfatter dokumenter utstedt av norske forvaltningsorganer, altså ethvert organ for stat eller kommune, under utøvelse av offentlig myndighet.

En rekke praktisk viktige dokumenter faller inn under denne kategorien, slik som fødselsattester, vigselsattester og dødsattester. Det samme gjelder dokumenter utstedt av politiet i egenskap av forvaltningsmyndighet, slik som vandelsattester.

Vitnemål og lignende dokumenter utstedt av offentlig eller privat utdanningsinstitusjon er ikke omfattet av denne kategorien, og må notarialbekreftes før disse kan apostilleres.

Dokumenter utstedt av apostillemyndigheten omfattes også av denne kategorien. Slike dokumenter kan bekreftes med apostille ved samme fylkesmannsembete som har utstedt dokumentet, men av en annen person enn den som har signert/stemplet det underliggende dokumentet.

Dokumenter utstedt av offentlige foretak må notarialbekreftes før de kan påføres apostille.

4.3.3 Notarialforretninger, notarialbekreftelser og andre offentlige attester på private dokumenter

Artikkel 1 annet ledd bokstav c lyder slik i norsk oversettelse:

Notarialakter.

Uttrykket *notarialakt* forstås synonymt med *notarialforretning*, som er «utføring av dei oppgåvene som er lagt til notarius publicus i lov eller forskrift», jf. [lov om notarius publicus](#) § 2. Tildeling av notarialmyndighet fremgår av loven § 1 og [forskrift 3. mai 2002 om notarius publicus](#) § 2. For notarialforretninger gjort av norsk utenriksstjenestemann eller honorær representant, vises det til kapittel 4.3.5 nedenfor.

Blant de praktisk viktigste notarialforretningene er vigsler, jf. ekteskapsloven § 12, og notarialbekreftelser som bekrefter underskrift og rett kopi, jf. § 2 i lov om notarius publicus.

Notarialbekreftelser, også kalt notarialstadfestingar, er definert i lov om notarius publicus § 3 som en stadfesting «for faktiske forhold notarius publicus kan stå inne for er rette. Stadfesting for anna enn faktiske forhold kan bli gjeve i særlege høve».

Artikkel 1 annet ledd bokstav d lyder slik i norsk oversettelse:

Offentlige attester, så som registreringsbevis, som bekrefter at et dokument eksisterte på en gitt dato og underskriftbekreftelser, påført et privat dokument.

Med «privat dokument» menes i denne sammenheng alle dokumenter som ikke stammer fra offentlig myndighet.

Det følger av [forskrift 3. mai 2002 om notarius publicus](#) § 12 at det skal gis skriftlig notarialattest ved utført notarialbekreftelse, fortrinnsvis ved påføring av stempel eller vedhefting på det underliggende dokumentet. Når private dokumenter er påført en notarialattest kan denne attesten bekreftes med apostille.

Dokumenter som er gitt «rett kopi»-stempel av offentlig myndighet

Dokumenter som er gitt «rett kopi»-stempel av offentlig myndighet må notarialbekreftes før disse kan apostilleres.

For enkelte dokumenttyper arkiveres originaldokumentet hos utstedende myndighet. For disse dokumentene utgis det kun en kopi av det aktuelle dokumentet påført «rett kopi»-stempel. Disse dokumentene kan apostilleres uten notarialbekreftelse. Dette gjelder for eksempel skilsmissegodkjenninger. Det må klart fremgå hvilken etat eller tjenestemann som bekrefter kopien, slik at fylkesmennene kan kontrollere stempelets og signatursens ekthet.

Dokumenter som er gitt stempel med «rett kopi», «bekreftet kopi» eller lignende av andre enn offentlige myndigheter, for eksempel oversettelsesbyråer eller kopibyråer, kan ikke apostilleres.

4.3.4 Ikke omfattet: Statsautoriserte translatørers signatur og stempel

I forbindelse med bruk av norske offentlige dokumenter utenfor Norge må dokumentene som regel oversettes til et annet språk. I mottakerstaten kan det være et krav om at slike oversettelser må gjøres eller bekreftes av personer med spesiell bevilling eller autorisasjon fra det offentlige. I Norge er det en etablert ordning med statsautoriserte translatører.

Statsautorisasjon innebærer ikke at translatøren er ansatt av det offentlige, og translatørene driver normalt sin virksomhet i private foretak. Ordningen med statsautoriserte translatører er en ordning for kvalitetssikring av en translatørs faglige dyktighet, og tildeler ikke kompetanse til offentlig myndighetsutøvelse til translatøren.

Departementet legger til grunn at statsautoriserte translatørers oversettelser ikke kan anses som et offentlig dokument, jf. apostillekonvensjonen artikkel 1.

Notarialbekreftelse er derfor nødvendig før dokumenter utferdiget eller bekreftet av statsautoriserte translatører kan apostilleres. Det samme vil gjelde for dokumenter utstedt av andre private yrkesutøvere med autorisasjon fra det offentlige, herunder advokater (se kapittel 4.3.1), helsepersonell og revisorer.

4.3.5 Offentlige dokumenter som er unntatt fra apostilleordningen

Artikkel 1 tredje ledd oppstiller to unntak fra konvensjonens anvendelsesområde:

- dokumenter som er utferdiget av diplomatiske eller konsulære tjenestemenn, og
- administrative dokumenter som direkte gjelder et handels- eller tollspørsmål.

Slike dokumenter er ikke omfattet av apostilleordningen, selv om de skulle være å anse som offentlige dokumenter. Bakgrunnen for at disse dokumenttypene er unntatt fra apostillekonvensjonen er at slike dokumenter tradisjonelt har vært unntatt fra krav om legalisering, og at innføring av apostille da ville innebære en uønsket forvanskning av internasjonal samhandling.

Personer som skal fremlegge dokumenter av denne typen i utlandet bør henvises til myndighetene i staten hvor dokumentet skal fremlegges, og eventuelt relevante handelskamre, for å klargjøre hvilke krav som eventuelt stilles til bekreftelse av dokumentene.

Nærmere om dokumenter utferdiget av diplomatiske eller konsulære tjenestemenn

Diplomatiske eller konsulære tjenestemenn er de som er utsendte utenriks tjenestemenn i henhold til [lov om utenriks tjenesten](#) § 3.

Dersom dokument med stempel og signatur fra en utenriks tjenestemann skal fremlegges i staten hvor utenriks tjenestemannen er stasjonert, vil en bekreftelse fra mottakerstatens utenriksdepartement som regel være tilstrekkelig. Norge har tiltrådt *Konvensjon om avskaffelse av legalisering av dokumenter utstedt av diplomatiske og konsulære tjenestemenn* av 1968, som også avskaffer krav om apostille.

Konvensjonsteksten og oversikt over hvilke stater dette gjelder finnes på Europarådets nettside <http://conventions.coe.int/>. Dersom dokumentet skal fremlegges i en annen stat enn der hvor utenriks tjenestemannen er utstasjonert, kan bekreftelsen fra stasjonslandets utenriksdepartement på norsk utenriks tjenestemanns signatur i noen tilfeller bekreftes med apostille av stasjonslandets myndigheter. Det må tas høyde for at praksis på dette punktet kan variere fra stat til stat.

Det følger av [lov om utenriks tjenesten](#) §§ 13 og 14 og [lov om notarius publicus](#) § 1 tredje ledd at utsendte utenriks tjenestemenn kan utføre notarialforretninger, herunder vigsler. Dokumenter som er utferdiget av utenriks tjenestemenn i egenskap av notarius

publicus kan påføres apostille, jf. apostillekonvensjonen artikkel 1 annet ledd bokstav c. For å motvirke forfalsking og misbruk av apostilleordningen er det viktig at fylkesmennene nøye påser at signatur og stempel lar seg bekrefte før apostille utstedes, jf. kapittel 5.

Det presiseres at offentlige dokumenter som er *formidlet* via eller fremskaffet av norske utenriksstasjoner – for eksempel en fødselsattest fra Norge som av praktiske grunner fremsendes til en norsk familie bosatt i utlandet gjennom stedlig ambassade eller konsulat – ikke faller inn i denne kategorien. Slike dokumenter må vurderes etter hvilken etat som har *utferdiget* dokumentet. I tilfellet med fødselsattesten, vil utsteder være Skatteetaten, og dokumentet kan derfor påføres apostille i Norge, se kapittel 4.3.2 ovenfor.

Nærmere om dokumenter direkte knyttet til et toll- og handelsspørsmål

Sedvane og avtaler som regulerer toll- og handelsspørsmål innebærer ofte forenklede prosedyrer for samhandlingen over landegrenser. Det vises for eksempel til Internasjonal konvensjon om forenkling og harmonisering av tollprosedyrer av 1973, med endringsprotokoll av 1999. I de tilfeller hvor det ikke foreligger forenklede prosedyrer, og det derfor oppstår krav om legalisering, har en rekke stater utviklet en praksis hvor apostille anvendes på toll- og handelsdokumenter, på tross av unntaket i artikkel 1 tredje ledd.

Hvorvidt apostille kan anvendes bør undersøkes av personen som ber om apostille i det enkelte tilfellet.

4.3.6 Oversikt over dokumenttyper

Dokumenter som <u>kan</u> apostilleres ➤ Dokumenter fra forvaltningsorganer. For eksempel fødselsattest, vigselsattest, skifte-/uskifteattest, vandelsattest, separasjons-/skilsmissebevilling, utskrift fra grunnboken. ➤ Dokumenter fra domstolene ➤ Dokumenter fra påtalemyndighet, politiet og lensmann ➤ Dokumenter utstedt av fylkesmannsembetet selv ➤ Notarialbekreftelser ➤ Vitneinnkalling fra advokat ➤ Dokumenter gitt «Rett kopi»-stempel av offentlig myndighet	Dokumenter som <u>først må</u> <u>notarialbekreftes</u> ➤ Dokumenter som er signert av privatpersoner eller på vegne av private foretak. For eksempel fullmakter, kontrakter, erklæringer. ➤ Dokumenter utstedt av offentlige foretak, for eksempel interkommunale selskaper og statsforetak ➤ Oversettelser (også fra statsautoriserte translatører)
Dokumenter som <u>ikke</u> kan apostilleres ➤ Dokumenter utferdiget av utenlandske myndigheter ➤ Dokumenter som er utstedt av norsk utenriktstjenestemann ➤ Kopier som ikke er bekreftet av en norsk offentlig myndighet	

5. BEKREFTELSE AV SIGNATUR- OG STEMPEL

Ved å utstede apostille bekrefter fylkesmennene:

- 1) ektheten av signaturen på det offentlige dokumentet,
- 2) stillingen som vedkommende har signert i kraft av, og
- 3) ektheten av stempellet som er påført det offentlige dokumentet.

Fylkesmennene bør ha interne retningslinjer for hvordan de skal kontrollere punkt 1 til 3 ovenfor.

Det minnes om at fylkesmennene kun bekrefter dokumentets signatur og stempel, og ikke dokumentets øvrige innhold eller ekthet.

5.1 Krav til signatur/stempel. Rett kopi.

For at et offentlig dokument skal kunne apostilleres må det være signert og påført embetsstempel fra rette offentlige myndighet eller notarius publicus. Denne informasjonen må fylles inn i apostillen, jf. kapittel 6.1. Stillingsbetegnelse skal fremgå av dokumentet, slik at det fremgår i hvilken egenskap personen har underskrevet dokumentet, jf. konvensjonen art. 2 og 3.

Det er bare dokumenter i original, eller rett kopi bekreftet av offentlig myndighet, som kan tas imot til apostillering.

5.2 Dokumenter godkjent elektronisk

Flere forvaltningsorganer har vedtatt at brev som hovedregel ikke skal signeres for hånd. Slike brev er i ofte merket med en forklarende tekst nederst i dokumentet, for eksempel «*Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.*» Dokumenter som på denne måten er utstedt uten fysisk signatur og stempel kan per dags dato *ikke* apostilleres.

Dersom dokument som er utstedt uten signatur eller stempel mottas til apostillering, må den som ber om apostille oversende dokumentet til utstedende myndighet, slik at denne myndigheten kan bekrefte brevets ekthet med stempel og underskrift.

5.3 Register med signatur- og stempelprøver

For å kunne bekrefte opprinnelsen til et offentlig dokument skal fylkesmennene ha tilgang til et register med signatur- og stempelprøver fra tjenestemenn og offentlige myndigheter som fylkesmennene kan bli bedt om å apostillere dokumenter fra. På denne måten kan opprinnelsen til det offentlige dokumentet bekreftes ved å sammenlikne signaturen og stempellet med signatur- og stempelprøven.

Merk at registeret med signatur- og stempelprøver er et annet enn registeret over utstedte apostiller som fylkesmennene er pålagt å ha etter apostillekonvensjonen artikkel 7, jf. kapittel 7.1.

Dersom fylkesmannen mistenker forfalskning eller liknende, bør myndigheten som angivelig skulle ha utstedt dokumentet underrettes.

5.3.1 Innhenting av signatur- og stempelprøver

Fylkesmennene skal påse at registeret er oppdatert. Fylkesmennene bør ha etablert interne retningslinjer for regelmessig innhenting av signatur- og stempelprøver fra tjenestemenn og offentlige myndigheter som de erfaringsmessig blir bedt om å apostillere dokumenter fra.

Signatur- og stempelprøver vil i noen tilfeller ikke foreligge, for eksempel fordi dokumentet ble utferdiget langt tilbake i tid og derfor er signert av en avgått tjenestemann, fordi dokumentet er signert av en nylig tiltrådt tjenestemann eller fordi det offentlige dokumentet er utferdiget av en offentlig myndighet som den aktuelle fylkesmannen ikke har signatur- eller stempelprøve fra. I slike tilfeller innhenter fylkesmennene signatur- og stempelprøve fra vedkommende myndighet, eventuelt basert på signaturer i dokumenter som denne myndigheten har i sine arkiver.

Fylkesmennene bør kontakte vedkommende myndighet dersom det er tvil om et offentlig dokument samsvarer med en signatur- og stempelprøve.

Dersom signatur- og stempelprøve ikke foreligger, ikke samsvarer med signaturen eller stempelet på det offentlige dokumentet eller signaturen ikke er mulig å gjenkjenne på tilfredsstillende måte, kan dokumentet ikke bekreftes av fylkesmannen og apostille kan ikke utstedes.

6. UTSTEDELSE AV APOSTILLE

Dokumenter som ønskes apostillert kan enten leveres ved personlig oppmøte hos fylkesmennene eller oversendes per post. Utstedelse av apostille utføres uten unødige opphold, og bør normalt skje i løpet av 2-3 virkedager.

Dersom den som ber om apostille sender dokumentene per post, bør det legges ved følgebrev med informasjon om hvilken stat dokumentene skal benyttes i og en frankert, adressert konvolutt for oversendelse av dokumentene tilbake til vedkommende.

Fylkesmennene utsteder apostille ved å fylle ut et *apostilleskjema* («Model Apostille Certificate»). Formålet med apostilleskjemaet er å sikre at apostillen er tydelig identifiserbar i alle statene som har tilrådt apostillekonvensjonen.

Det kan være hensiktsmessig å informere dem som ber om apostille om at apostilleskjemaet ikke bør fjernes fra det underliggende offentlige dokumentet, ettersom dette vil gjøre apostillen ugyldig.

6.1 Apostilleskjema og plassering

Apostilleskjemaet skal påføres det offentlige dokumentet enten ved å plassere den direkte på dokumentet i form av et stempel eller klistremerke eller, dersom det ikke er plass på arket, ved å plassere apostilleskjemaet på et papirstykke («allonge») som festes til dokumentet, se apostillekonvensjonen artikkel 4 (1). Det må sikres at apostillen og eventuell allonge er tilstrekkelig godt festet til dokumentet, slik at apostillen ikke kan tas av dokumentet og festes på et annet dokument.

Apostillen skal plasseres ved dokumentets stempel/ signatur. Dersom dokumentet har flere sider er det ikke nødvendig å påføre apostille på andre sider i dokumentet enn den siden som inneholder stempel/signatur. Dette fordi apostillen kun bekrefter ektheten av stempel/signatur, og ikke innebærer noen bekreftelse på at dokumentets innhold er korrekt.

Apostillen skal være formet som en firkant med sider på minimum 9 centimeter. Innenfor denne firkanten skal standardinformasjonen fremgå, se kapittel 6.1. Merk at teksten om at apostillen kun bekrefter signaturen/stempelet skal stå under denne firkanten.

Fylkesmennene skal benytte apostilleskjema på engelsk og norsk, som fylles ut på engelsk. Ved behov kan en flerspråklig apostilleskjema benyttes, som i tillegg til engelsk også inneholder tekst på fransk og spansk. Eksempler på apostilleskjemaer er inntatt i kapittel 10, vedlegg 5 og 6.

6.2 Standardinformasjon (Nr. 1 – 10)

Fylkesmennene utsteder apostille ved å fylle ut standardinformasjonen i apostilleskjemaet nevnt nedenfor (nummer 1 – 10). Nummer 1 – 4 omhandler det underliggende dokumentet, mens nummer 5 – 10 omhandler fylkesmannen som utsteder apostillen. Alle feltene skal fylles ut.

Apostilleskjemaet utfylles på engelsk, herunder med engelske betegnelser på norske stillingstitler og myndigheter. Utenriksdepartementet har laget en liste med engelsk oversettelse av viktige stillingstitler i norsk statsforvaltning, kapittel 10, vedlegg 4.

Oversikten er også tilgjengelig på

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stillingsbetegnelser/id629907/>.

Overskriften på apostilleskjemaet skal i henhold til apostillekonvensjonen artikkel 4 skrives på fransk: «Apostille (Convention de La Haye du 5 octobre 1961)».

Nedenfor følger en veiledning til utfylling av hvert enkelt punkt i apostilleskjemaet:

Nummer	Informasjon som skal fylles ut
1 - «Country»	Staten hvor apostillen utstedes, dvs. «Norway».
2 - “has been signed by”	Navnet på tjenstepersonen som har signert det underliggende offentlige dokumentet.
3 - «acting in the capacity of”	Stillingen til tjenstepersonen som har signert dokumentet, f.eks. «Notary Public».
4 - “bears the seal / stamp of”	Navnet på myndigheten som har påført stempelet på det underliggende dokumentet, f.eks. «Oslo County Court».
5 - “at”	Stedet hvor apostillen utstedes, f.eks. «Oslo».
6 - “the”	Datoen når apostillen utstedes, dvs. «dd.mm.åååå».
7 - “by”	Navnet på apostillemyndigheten, f.eks. « The County Governor of Oslo and Akershus ».
8 - “No”	Referansenummeret som apostillen blir gitt, f.eks. «2015/1».
9 - “Seal / stamp”	Stempel fra fylkesmannen.
10 - “Signature”	Navnet på tjenstepersonen som utsteder apostillen, f.eks. «Katrine Andersen». Apostillen kan signeres for hånd, ved utskrift av tjenstepersonens navn eller ved stempel.

6.3 Ytterligere tekst

Ettersom en apostille kun bekrefter signaturen/stempelet som er påført dokumentet og ikke det øvrige innholdet, skal fylkesmennene ta inn følgende standardtekst under apostilleskjemaet som skal være klart adskilt fra standardinformasjonen i felt nr. 1.-10:

This Apostille only certifies the authenticity of the signature and the capacity of the person who has signed the public document, and, where appropriate, the identity of the seal or stamp which the public document bears. This Apostille does not certify the content of the document for which it was issued.

6.4 Flere stempler/signaturer

Dersom ett og samme dokument, eller dokumenter som er forseglet sammen, inneholder flere *identiske* stempler/signaturer, er det tilstrekkelig med én apostille, fortrinnsvis ved den første forekomsten av stempelet/signaturen i dokumentet. For eksempel vil det være tilstrekkelig med én apostille for et dokument som på hver side inneholder en notarialbekreftelse utstedt av samme notarius publicus.

Dersom dokumentet inneholder flere *ulike* stempler/signaturer, og det er nødvendig å bekrefte mer enn én av disse, bør stemplene/signaturene av praktiske hensyn først bekreftes av notarius publicus, før notarialbekreftelsen deretter bekreftes med apostille.

Dersom flere notarius publicus har bekreftet forskjellige dokumenter, og disse deretter er blitt forseglet sammen av én notarius publicus, bør hver enkelt notarialbekreftelse bekreftes med apostille.

7. REGISTRERING OG BEKREFTELSE AV UTSTEDTE APOSTILLER

7.1 Register over utstedte apostiller

Det følger av apostillekonvensjonen artikkel 7 at apostillemyndigheten skal føre et register over utstedte apostiller. Det er to formål med registeret: For det første er registeret en nødvendig forutsetning for at apostillemyndigheten skal kunne bekrefte utstedte apostiller (se kapittel 7.2). For det andre kan registeret danne grunnlag for statistikk om apostiller utstedt i Norge.

Registeret over utstedte apostiller kan være papirbasert eller i elektronisk format. Merk at registeret over utstedte apostiller er et annet enn registeret med signatur- og stempelprøver, jf. kapittel 5.3.

Fylkesmennene skal registrere følgende opplysninger for hver apostille som utstedes:

- Nummerering av apostillen (standardinformasjon nr. 8)
- Datoen for når apostillen er utstedt (standardinformasjon nr. 6)
- Navnet på tjenstepersonen som har signert det offentlige dokumentet (standardinformasjon nr. 2)
- Stillingsbetegnelsen til vedkommende tjensteperson som har signert dokumentet (standardinformasjon nr. 3)
- Navnet på myndigheten som har stemplet dokumentet (standardinformasjon nr. 4)

Fylkesmennene har adgang til å føre ytterligere opplysninger i interne registre dersom det er ønskelig.

Apostillekonvensjonen stiller ikke krav til hvor lenge opplysningene skal være lagret. Med hensyn til at apostiller har en ubegrenset gyldighetstid, bør opplysningene forbli registrert så lenge som praktisk mulig.

7.2 Bekreftelse av utstedte apostiller

På forespørsel skal fylkesmennene bekrefte om en apostille samsvarer med opplysningene som er blitt registrert. Det er ingen formkrav til en slik forespørsel, som eksempelvis kan gjøres ved personlig oppmøte, telefon, post eller e-post. Det er heller ingen krav til hvem som kan be om slik bekreftelse.

Ved behandlingen av slike forespørsler må fylkesmennene være oppmerksom på at opplysninger i saken som det apostillerte dokumentet gjelder kan være underlagt taushetsplikt.

8. GYLDIGHET - AVVISNING AV APOSTILLE

Apostillekonvensjonen forplikter statene til å akseptere apostiller som er gyldig utstedt i andre land som bekreftelse for ektheten av en signatur og et stempel på et offentlig dokument. Konvensjonen inneholder ingen regel om avvisning av apostille. Apostiller som ikke oppfyller de krav apostillekonvensjonen stiller, kan imidlertid ikke godtas.

I noen tilfeller krever norske myndigheter at utenlandske dokumenter er apostillert. Dersom norske myndigheter mottar et dokument hvor det er tvil knyttet til gyldigheten av den påførte apostillen, bør organet vurdere om dokumentet kan være forfalsket og i alle tilfeller kreve ytterligere bekreftelse for dokumentets ekthet. I slike tilfeller må utstedermyndigheten for apostillen i utlandet kontaktes for bekreftelse av at apostillen samsvarer med opplysningene som er blitt registrert, se kapittel 7.2.

Forhold som kan gi grunnlag for å avvise en apostille:

- Utstederstaten har ikke tiltrådt apostillekonvensjonen.
Dette må alltid sjekkes opp mot oppdatert informasjon på HCCHs hjemmeside. Per februar 2017 har 113 stater tiltrådt apostillekonvensjonen.
- Apostillekonvensjonen har ikke trådt i kraft mellom Norge og utstederlandet.
- Myndigheten som har utstedt apostillen er ikke utpekt som kompetent apostillemyndighet i utstederlandet.
Informasjon om kompetente myndigheter for hver stat finnes på HCCHs hjemmesider. I tvilstilfeller bør kompetent myndighet i den aktuelle staten kontaktes.
- Dokumentet som er apostillert stammer ikke fra staten som har utstedt apostillen.
- Dokumentet er utferdiget av diplomatiske eller konsulære tjenestemenn (art. 1 tredje ledd).
- Dokumentet gjelder et handels- eller tollspørsmål (art. 1 tredje ledd).
- Standardfeltene inneholder ikke den nødvendige informasjonen. (se kapittel 6.1).
- Apostillen er ikke festet på dokumentet.
- Mistanke om forfalskning, for eksempel at apostillen er fabrikkert eller at en ekte apostille er flyttet fra et dokument til et annet etter utstedelse.

Dersom fylkesmennene erfarer at en norsk apostille blir avvist av utenlandske myndigheter eller at norske myndigheter avviser en utenlandsk apostille, er det ønskelig at Justis- og beredskapsdepartementet ved Sivilavdelingen informeres om dette.

9. SJEKKLISTE

Sjekklisten nedenfor sammenfatter hovedpunktene for behandling av apostille.

Oppgaver knyttet til behandlingen av apostille:

- Motta søknader om apostille og undersøke om vilkårene for apostille er oppfylt, jf. kapittel 4
  - Har staten tiltrådt apostillekonvensjonen?
  - Har apostillekonvensjonen trådt i kraft for staten hvor dokumentet skal legges frem?
  - Er det fremsatt innvending til tiltredelsen fra Norge eller fra staten hvor dokumentet skal fremlegges?
- Bekrefte ektheten av signatur og stempel på dokumentet som skal apostilleres, jf. kapittel 5
  - Dokumentets opprinnelse bekreftes ved å sammenlikne signaturen og stempelet med signatur- og stempelprøve.
  - Foreligger det ikke signatur- og stempelprøve innhenter fylkesmennene dette fra den aktuelle offentlige myndigheten.
- Utfylle apostillen og påføre denne på det aktuelle dokumentet, jf. kapittel 6
  - Apostille utstedes ved å fylle ut standardinformasjonen (nummer 1 – 10).
- Registrere apostiller som er blitt utstedt, jf. kapittel 7.1
  - Følgende opplysninger registreres for hver apostille som utstedes: Nummerering, dato, navn på tjenesteperson som har signert det offentlige dokumentet, stilling som tjenestepersonen har signert i kraft av, og navn på myndighet som har stemplet dokumentet (hhv. standardinformasjon nr. 8, 6, 2, 3 og 4)
- Motta henvendelser om bekreftelse av allerede utstedte apostiller, jf. kapittel 7.2

10. VEDLEGG

Vedlegg 1: Norsk oversettelse av apostillekonvensjonen

Konvensjon
om
å sløyfe kravet om legalisering av utenlandske offentlige dokumenter
(Apostillekonvensjonen)

De stater som har undertegnet denne konvensjon, i ønsket om å avskaffe kravet om diplomatisk eller konsulær legalisering av utenlandske offentlige dokumenter, har besluttet å inngå en konvensjon i dette øyemed og er blitt enig om følgende bestemmelser:

Artikkel 1.

Denne konvensjon gjelder offentlige dokumenter som er utferdiget på en kontraherende stats territorium og som skal fremlegges på en annen kontraherende stats territorium.

Som offentlige dokumenter anses i denne konvensjon:

- a) Dokumenter som stammer fra en myndighet, eller en tjenestemann som hører under en statlig domstol, derunder dokumenter som stammer fra påtalemyndigheten, en rettsskriver eller et stevnevitne.
- b) Dokumenter opprettet av administrativ myndighet.
- c) Notarialakter.
- d) Offentlige attester, så som registreringsbevis, som bekrefter at et dokument eksisterte på en gitt dato og underskriftbekreftelser, påført et privat dokument.

Denne konvensjon gjelder likevel ikke for:

- a) Dokumenter utferdiget av diplomatiske eller konsulære tjenestemenn.
- b) Administrative dokumenter som direkte gjelder et handels- eller tollspørsmål.

Artikkel 2.

Enhver kontraherende stat skal frita de dokumenter for legalisering som denne konvensjonen gjelder for og som skal fremlegges på dens territorium. Med legalisering menes i denne konvensjon bare den formalitet hvorved diplomatiske eller konsulære tjenestemenn fra det land hvor dokumentet skal fremlegges, bekrefter underskriftens ekthet, underskriverens stilling ved undertegningen og i tilfelle identiteten av segl eller stempel som er påført dokumentet.

Artikkel 3.

Den eneste formalitet som kan kreves for å bekrefte underskriftens ekthet, underskriverens stilling ved undertegningen og i tilfelle identiteten av segl eller stempel som er påført dokumentet, er tilføyelse av den attest (apostille) som er beskrevet i artikkel 4, utstedt av den kompetente myndighet i den stat hvor dokumentet stammer fra.

Den formalitet som er nevnt i foregående ledd, kan likevel ikke kreves når enten lover, forskrifter eller sedvane i kraft i den stat hvor dokumentet fremlegges, eller en overenskomst mellom to eller flere kontraherende stater, avskaffer eller forenkler denne formalitet eller fritar dokumentet for legalisering.

Artikkel 4.

Attest som nevnt i artikkel 3, første ledd, skal påføres selve dokumentet eller et blad ("allonge"), den skal være i samsvar med den modell som følger som vedlegg til denne konvensjon.

Attester kan likevel avfattes på den utstedende myndighets offisielle språk. Den tekst som forekommer der, kan gjengis også på et annet språk. Overskriften "Apostille (Convention de La Haye du 5 octobre 1961)" skal være på det franske språk.

Artikkel 5.

Attesten utstedes etter anmodning av den som har undertegnet dokumentet eller som har det i hende.

Når attestformularet er tilbørlig utfyllt, bekrefter det ektheten av dokumentets underskrift, underskriverens stilling ved undertegningen og i tilfelle identiteten av segl eller stempel påsatt dokumentet.

Den underskrift og det segl eller stempel som fins på attesten er fritatt for all bekreftelse.

Artikkel 6.

Hver kontraherende stat utpeker de myndigheter, nevnt i egenskap av deres funksjoner, som er tillagt myndighet til å foreta den attestasjon som er fastsatt i artikkel 3, første ledd.

Staten skal underrette det nederlandske utenriksministerium om slik utpeking når dens ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument blir deponert eller samtidig med dens erklæring om utvidelse. Den skal også underrette om enhver endring av utpekt myndighet.

Artikkel 7.

Hver myndighet utpekt i samsvar med artikkel 5 skal føre et register eller kartotek med oppgave over foretatte attestasjoner og med angivelse av:

- a) attestens nummer og dato,
- b) navnet på den som har underskrevet det offentlige dokumentet og hans stilling ved undertegningen, eller for dokumenter som ikke er underskrevet – navnet på den myndighet som har påført segl eller stempel.

Den myndighet som har foretatt attestasjonen, skal etter anmodning av enhver interessert bekrefte hvorvidt dens innhold stemmer med registerets eller kartotekets oppgaver.

Artikkel 8.

Når en traktat, en konvensjon eller en avtale mellom to eller flere kontraherende stater inneholder bestemmelser som fastsetter visse formaliteter for bekreftelse av underskrift, segl eller stempel, gjør denne konvensjon ingen endring i disse bestemmelser, med mindre de nevnte formaliteter er strengere enn dem som er fastsatt i artiklene 3 og 4.

Artikkel 9.

Hver kontraherende stat skal ta de nødvendige forholdsregler for å hindre at dens diplomatiske eller konsulære tjenestemenn utfører legaliseringer i tilfeller hvor denne konvensjon foreskriver fritak.

Artikkel 10.

Denne konvensjon er åpen for undertegning av de stater som var representert ved den niende samling av Haagkonferansen om internasjonal privatrett og dessuten av Irland, Island, Liechtenstein og Tyrkia.

Den skal ratifiseres, og ratifikasjonsdokumentene skal deponeres i Nederlands utenriksministerium.

Artikkel 11.

Denne konvensjon trer i kraft den sekstiende dag etter deponeringen av det tredje ratifikasjonsdokument i samsvar med artikkel 10, annet ledd.

For hver signatarstat som ratifiserer senere, trer konvensjonen i kraft den sekstiende dag etter at dens ratifikasjonsdokument er deponert.

Artikkel 12.

Enhver stat som ikke går inn under artikkel 10, kan tiltre konvensjonen etter at denne er trådt i kraft i henhold til artikkel 11, første ledd. Tiltredelsesdokumentet skal deponeres i Nederlands utenriksministerium.

Tiltredelsen har virkning bare i forholdet mellom den tiltredende stat og de kontraherende stater som ikke gjør innvending mot det innen seks måneder etter mottakelsen av den meddelelse som er fastsatt i artikkel 15, litra d). Slik innvending skal meddeles Nederlands utenriksministerium.

Konvensjonen trer i kraft mellom den tiltredende stat og de stater som ikke har gjort innvending mot tiltredelsen, den sekstiende dag etter utløpet av seks månedersfristen nevnt i foregående ledd.

Artikkel 13.

Enhver stat kan ved undertegningen, ratifikasjonen eller tiltredelsen erklære at denne konvensjon skal utvides til å gjelde alle territorier som staten representerer på

det internasjonale plan, eller en eller flere av disse. Denne erklæring får virkning fra det tidspunkt da konvensjonen trer i kraft for nevnte stat.

Enhver slik utvidelse som foretas deretter, skal meddeles Nederlands utenriksministerium.

Når erklæringen om utvidelse blir avgitt av en stat som har undertegnet og ratifisert konvensjonen, trer den i kraft for vedkommende territorier i samsvar med bestemmelsene i artikkel 11. Når erklæringen om utvidelse blir gitt av en stat som har tiltrådt konvensjonen, trer den i kraft for vedkommende territorier i samsvar med artikkel 12.

Artikkel 14.

Denne konvensjon skal gjelde i fem år regnet fra den dag da den trer i kraft i samsvar med artikkel 11, første ledd, og dette skal gjelde også for stater som har ratifisert eller tiltrådt den senere.

Konvensjonen fornyes stilltiende for fem år om gangen dersom den ikke blir oppsagt.

Oppsigelse må senest seks måneder før utløpet av femårsfristen meddeles Nederlands utenriksministerium.

Den kan begrenses til enkelte av de territorier som konvensjonen gjelder for.

Oppsigelsen får virkning bare i forhold til den stat som har gitt meddelelse om den. Konvensjonen forblir i kraft mellom de øvrige kontraherende stater.

Artikkel 15.

Nederlands utenriksministerium skal underrette de stater som er nevnt i artikkel 10, og de stater som har tiltrådt konvensjonen i samsvar med bestemmelsene i artikkel 12 om følgende:

- a) Underretning som nevnt i artikkel 6, annet ledd,
- b) undertegninger og ratifikasjoner som nevnt i artikkel 10,
- c) datoen for konvensjonens ikrafttredelse i samsvar med artikkel 11, første ledd,
- d) tiltredelser og innvendinger nevnt i artikkel 12 og datoen for tiltredelsenes ikrafttredelse,
- e) utvidelser nevnt i artikkel 13 og datoen for deres ikrafttredelse.
- f) Oppsigelser nevnt i artikkel 14, tredje ledd.

Til bekreftelse herav har de undertegnede med behørig fullmakt undertegnet denne konvensjon.

Utferdiget i Haag 5. oktober 1961 på fransk og engelsk, hvorav den franske tekst er avgjørende ved uoverensstemmelse mellom de to tekster, i et enkelt eksemplar som skal deponeres i den nederlandske regjerings arkiv, og hvorav en bekreftet kopi skal sendes på diplomatisk vei til hver av de stater som var representert på den niende sesjon av konferansen for internasjonal privatrett og til Island, Irland, Liechtenstein og Tyrkia.

Vedlegg 2: Apostillekonvensjonen i engelsk tekst

CONVENTION ABOLISHING THE REQUIREMENT OF LEGALISATION FOR FOREIGN PUBLIC DOCUMENTS

The States signatory to the present Convention,

Desiring to abolish the requirement of diplomatic or consular legalisation for foreign public documents,

Have resolved to conclude a Convention to this effect and have agreed upon the following provisions:

Article 1

The present Convention shall apply to public documents which have been executed in the territory of one Contracting State and which have to be produced in the territory of another Contracting State.

For the purposes of the present Convention, the following are deemed to be public documents:

- a) documents emanating from an authority or an official connected with the courts or tribunals of the State, including those emanating from a public prosecutor, a clerk of a court or a process-server ("huissier de justice");
- b) administrative documents;
- c) notarial acts;
- d) official certificates which are placed on documents signed by persons in their private capacity, such as official certificates recording the registration of a document or the fact that it was in existence on a certain date and official and notarial authentications of signatures.

However, the present Convention shall not apply:

- a) to documents executed by diplomatic or consular agents;
- b) to administrative documents dealing directly with commercial or customs operations.

Article 2

Each Contracting State shall exempt from legalisation documents to which the present Convention applies and which have to be produced in its territory. For the purposes of the present Convention, legalisation means only the formality by which the diplomatic or consular agents of the country in which the document has to be produced certify the authenticity of the signature, the capacity in which the person signing the document has acted and, where appropriate, the identity of the seal or stamp which it bears.

Article 3

The only formality that may be required in order to certify the authenticity of the signature, the capacity in which the person signing the document has acted and, where appropriate, the identity of the seal or stamp which it bears, is the addition of the certificate described in Article 4, issued by the competent authority of the State from which the document emanates.

However, the formality mentioned in the preceding paragraph cannot be required when either the laws, regulations, or practice in force in the State where the document is produced or an agreement between two or more Contracting States have abolished or simplified it, or exempt the document itself from legalisation.

Article 4

The certificate referred to in the first paragraph of Article 3 shall be placed on the document itself or on an “*allonge*”; it shall be in the form of the model annexed to the present Convention.

It may, however, be drawn up in the official language of the authority which issues it. The standard terms appearing therein may be in a second language also. The title “Apostille (Convention de La Haye du 5 octobre 1961)” shall be in the French language.

Article 5

The certificate shall be issued at the request of the person who has signed the document or of any bearer.

When properly filled in, it will certify the authenticity of the signature, the capacity in which the person signing the document has acted and, where appropriate, the identity of the seal or stamp which the document bears.

The signature, seal and stamp on the certificate are exempt from all certification.

Article 6

Each Contracting State shall designate by reference to their official function, the authorities who are competent to issue the certificate referred to in the first paragraph of Article 3.

It shall give notice of such designation to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands at the time it deposits its instrument of ratification or of accession or its declaration of extension. It shall also give notice of any change in the designated authorities.

Article 7

Each of the authorities designated in accordance with Article 6 shall keep a register or card index in which it shall record the certificates issued, specifying:

- a) the number and date of the certificate,
- b) the name of the person signing the public document and the capacity in which he has acted, or in the case of unsigned documents, the name of the authority which has affixed the seal or stamp.

At the request of any interested person, the authority which has issued the certificate shall verify whether the particulars in the certificate correspond with those in the register or card index.

Article 8

When a treaty, convention or agreement between two or more Contracting States contains provisions which subject the certification of a signature, seal or stamp to certain formalities, the present Convention will only override such provisions if those formalities are more rigorous than the formality referred to in Articles 3 and 4.

Article 9

Each Contracting State shall take the necessary steps to prevent the performance of legalisations by its diplomatic or consular agents in cases where the present Convention provides for exemption.

Article 10

The present Convention shall be open for signature by the States represented at the Ninth Session of the Hague Conference on Private International Law and Iceland, Ireland, Liechtenstein and Turkey.

It shall be ratified, and the instruments of ratification shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

Article 11

The present Convention shall enter into force on the sixtieth day after the deposit of the third instrument of ratification referred to in the second paragraph of Article 10.

The Convention shall enter into force for each signatory State which ratifies subsequently on the sixtieth day after the deposit of its instrument of ratification.

Article 12

Any State not referred to in Article 10 may accede to the present Convention after it has entered into force in accordance with the first paragraph of Article 11. The instrument of accession shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

Such accession shall have effect only as regards the relations between the acceding State and those Contracting States which have not raised an objection to its accession in the six months after the receipt of the notification referred to in subparagraph *d)* of Article 15. Any such objection shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

The Convention shall enter into force as between the acceding State and the States which have raised no objection to its accession on the sixtieth day after the expiry of the period of six months mentioned in the preceding paragraph.

Article 13

Any State may, at the time of signature, ratification or accession, declare that the present Convention shall extend to all the territories for the international relations of

which it is responsible, or to one or more of them. Such a declaration shall take effect on the date of entry into force of the Convention for the State concerned.

At any time thereafter, such extensions shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

When the declaration of extension is made by a State which has signed and ratified, the Convention shall enter into force for the territories concerned in accordance with Article 11. When the declaration of extension is made by a State which has acceded, the Convention shall enter into force for the territories concerned in accordance with Article 12.

Article 14

The present Convention shall remain in force for five years from the date of its entry into force in accordance with the first paragraph of Article 11, even for States which have ratified it or acceded to it subsequently.

If there has been no denunciation, the Convention shall be renewed tacitly every five years.

Any denunciation shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands at least six months before the end of the five year period.

It may be limited to certain of the territories to which the Convention applies.

The denunciation will only have effect as regards the State which has notified it. The Convention shall remain in force for the other Contracting States.

Article 15

The Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands shall give notice to the States referred to in Article 10, and to the States which have acceded in accordance with Article 12, of the following:

- a) the notifications referred to in the second paragraph of Article 6;
- b) the signatures and ratifications referred to in Article 10;
- c) the date on which the present Convention enters into force in accordance with the first paragraph of Article 11;
- d) the accessions and objections referred to in Article 12 and the date on which such accessions take effect;
- e) the extensions referred to in Article 13 and the date on which they take effect;

f) the denunciations referred to in the third paragraph of Article 14.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed the present Convention.

Done at The Hague the 5th October 1961, in French and in English, the French text prevailing in case of divergence between the two texts, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through the diplomatic channel, to each of the States represented at the Ninth Session of the Hague Conference on Private International Law and also to Iceland, Ireland, Liechtenstein and Turkey.

Vedlegg 3: Alfabetisk oversikt over stater som har tilrådt apostillekonvensjonen

ALFABETISK OVERSIKT OVER STATER SOM HAR TILTRÅDT
APOSTILLEKONVENSJONEN. Å JOUR PER 6. SEPTEMBER 2017.

Stat	I kraft siden
Albania	9-V-2004
Andorra	31-XII-1996
Antigua and Barbuda	1-XI-1981
Argentina	18-II-1988
Armenia	14-VIII-1994
Australia	16-III-1995
Azerbajjan	2-III-2005
Bahamas	10-VII-1973
Bahrain	31-XII-2013
Barbados	30-XI-1966
Belgia	9-II-1976
Belize	11-IV-1993
Bosnia-Hercegovina	6-III-1992
Botswana	30-IX-1966
Brasil	14-VIII-2016
Brunei Darussalam	3-XII-1987
Bulgaria	29-IV-2001
Burundi	13-II-2015
Cape Verde	13-II-2010
Chile	30-VIII-2016
Colombia	30-I-2001
Cookøyene	30-IV-2005
Costa Rica	14-XII-2011
Danmark	29-XII-2006
Den dominikanske republikk	30-VIII-2009
Dominica	3-XI-1978
Ecuador	2-IV-2005
El Salvador	31-V-1996
Estland	30-IX-2001
Fiji	10-X-1970
Finland	26-VIII-1985
Frankrike	24-I-1965
Georgia	14-V-2007
Grenada	7-IV-2002
Guatemala	18-IX-2017
Hellas	18-V-1985
Honduras	30-IX-2004
Hviterussland	31-V-1992

India	14-VII-2005
Irland	9-III-1999
Island	27-XI-2004
Israel	14-VIII-1978
Italia	11-II-1978
Japan	27-VII-1970
Kazakhstan	30-I-2001
Kina, Folkerepublikken (Gjelder bare Hong Kong og Macao)	-
Kirgistan	31-VII-2011
Kosovo	14-VII-2016
Kroatia	8-X-1991
Kypros	30-IV-1973
Latvia	30-I-1996
Lesotho	4-X-1966
Liberia	8-II-1996
Liechtenstein	17-IX-1972
Litauen	19-VII-1997
Luxembourg	3-VI-1979
Malawi	2-XII-1967
Malta	3-III-1968
Marokko	14-VIII-2016
Marshalløyene	14-VIII-1992
Mauritius	12-III-1968
Mexico	14-VIII-1995
Moldova	16-III-2007
Monaco	31-XII-2002
Mongolia	31-XII-2009
Montenegro	3-VI-2006
Namibia	30-I-2001
Nederland	8-X-1965
New Zealand	22-XI-2001
Nicaragua	14-V-2013
Niue	2-III-1999
Norge	29-VII-1983
Oman	30-I-2012
Panama	4-VIII-1991
Paraguay	30-VIII-2014
Peru	30-IX-2010
Polen	14-VIII-2005
Portugal	4-II-1969
Republikken Makedonia	17-XI-1991
Romania	16-III-2001
Russland	31-V-1992
Saint Kitts and Nevis	14-XII-1994
Saint Lucia	31-VII-2002
Saint Vincent og Grenadinene	27-X-1979

Samoa	13-IX-1999
San Marino	13-II-1995
Sao Tome og Principe	13-IX-2008
Serbia	27-IV-1992
Seychellene	31-III-1979
Slovakia	18-II-2002
Slovenia	25-VI-1991
Spania	25-IX-1978
Storbritannia	24-I-1965
Surinam	25-XI-1975
Sveits	11-III-1973
Sverige	1-V-1999
Swaziland	6-IX-1968
Sør-Afrika	30-IV-1995
Sør-Korea	14-VII-2007
Tajikistan	31-X-2015
Tonga	4-VI-1970
Trinidad og Tobago	14-VII-2000
Tsjekkia	16-III-1999
Tunisia	30-III-2018
Tyrkia	29-IX-1985
Tyskland	13-II-1966
Ukraina	22-XII-2003
Ungarn	18-I-1973
Uruguay	14-X-2012
USA	15-X-1981
Usbekistan	15-IV-2012
Vanuatu	30-VII-1980
Venezuela	16-III-1999
Østerrike	13-I-1968

Vedlegg 4: Engelsk oversettelse av viktige stillingsbetegnelser i statsforvaltningen

ENGELSK OVERSETTELSE AV VIKTIGE STILLINGSBETEGNELSER I STATSFORVALTNINGEN

Departementer	Ministries
minister (statsråd)	Minister of .....
statssekretær	State Secretary (1)
politisk rådgiver (bokmål)	
politisk rådgjevar (nynorsk)	Political Adviser
regjeringsråd	Secretary to the Government (2)
assisterende regjeringsråd (bokmål)	
assisterande regjeringsråd (nynorsk)	Deputy Secretary to the Government (2)
departementsråd	Secretary General
assisterende departementsråd (bokmål)	
assisterande departementsråd (nynorsk)	Deputy Secretary General
utenriksråd (bokmål)	
utanriksråd (nynorsk)	Secretary General (3)
assisterende utenriksråd (bokmål)	
assisterande utenriksråd (nynorsk)	Deputy Secretary General (3)
finansråd	Secretary General (4)
politisk direktør	Political Director
ekspedisjonssjef	Director General
protokollsjeff	Chief of Protocol
spesialrådgiver (bokmål)	
spesialrådgjevar (nynorsk)	Special Adviser
avdelingsdirektør	Deputy Director General (5)
underdirektør	Assistant Director General (6)
byråsjef	Principal Officer (7)
fagdirektør	Senior ...<fagområde>... Adviser
seniorrådgiver (bokmål)	
seniorrådgjevar (nynorsk)	Senior Adviser
lovrådgiver (bokmål)	
lovrådgjevar (nynorsk)	Legal Adviser
rådgiver (bokmål)	
rådgjevar (nynorsk)	Adviser
pressetalsmann	Press Spokesman
prosjektleder (bokmål)	
prosjektleiar (nynorsk)	Head of Project, Project Co-ordinator
seniorkonsulent	Senior Executive Officer
førstekonsulent	Higher Executive Officer
konsulent	Executive Officer
aspirant	Foreign Service Trainee
førstesekretær	Junior Executive Officer
seniorsekretær	Senior Secretary
sekretær	Secretary
førstefullmektig	Senior Clerical Officer

fullmektig	Clerical Officer
lærling	Clerical Apprentice
informasjonssjef	Head of Information
informasjonsleder (bokmål)	
informasjonsleiar (nynorsk)	Senior Information Officer
informasjonskonsulent	Information Officer
arkivleder (bokmål)	
arkivleiar (nynorsk)	Head of Archives
hovedbibliotekar (bokmål)	
hovudbibliotekar (nynorsk)	Head Librarian
avdelingsbibliotekar	Senior Librarian
bibliotekar	Librarian
Direktorater	Directorates
direktør	Director General
assisterende direktør (bokmål) (ev. direktørens stedfortreder)	
assisterande direktør (nynorsk)	Deputy Director General
avdelingsdirektør	Director (8), ev. Head of Department
underdirektør	Assistant Director, ev. Head of Section
kontorsjef	Principal Officer (9)

Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stillingsbetegnelser/id629907/> Oppdatert april 2017.

Vedlegg 5: Apostilleskjema, engelsk/norsk

APOSTILLE (Convention de La Haye du 5 octobre 1961)	
1. Country: Land:	
This public document Dette offentlige dokumentet	
2. has been signed by har blitt signert av	
3. acting in the capacity of stilling	
4. bears the seal / stamp of påført stempel av	
Certified Bekreftet	
5. at i	6. the den
7. by av	
8. N° nummer	
9. Seal / stamp: Stempel :	10. Signature: Signatur :

This Apostille only certifies the authenticity of the signature and the capacity of the person who has signed the public document, and, where appropriate, the identity of the seal or stamp which the public document bears.

This Apostille does not certify the content of the document for which it was issued.

Denne apostillen bekrefter kun signaturen / stempelet på det offentlige dokumentet og stillingen til personen som har signert det offentlige dokumentet.

Apostillen bekrefter ikke innholdet i dokumentet.

Vedlegg 5: Apostilleskjema, engelsk/fransk/spansk

APOSTILLE (Convention de La Haye du 5 octobre 1961)	
1. Country: Pays / País:	
This public document Le présent acte public / El presente documento público	
2. has been signed by a été signé par ha sido firmado por	
3. acting in the capacity of agissant en qualité de quien actúa en calidad de	
4. bears the seal / stamp of est revêtu du sceau / timbre de y está revestido del sello / timbre de	
Certified Attesté / Certificado	
5. at à / en	6. the le / el día
7. by par / por	
8. N° sous n° bajo el número	
9. Seal / stamp: Sceau / timbre : Sello / timbre:	10. Signature: Signature : Firma:

This Apostille only certifies the authenticity of the signature and the capacity of the person who has signed the public document, and, where appropriate, the identity of the seal or stamp which the public document bears.

This Apostille does not certify the content of the document for which it was issued.

Cette Apostille atteste uniquement la véracité de la signature, la qualité en laquelle le signataire de l'acte a agi et, le cas échéant, l'identité du sceau ou timbre dont cet acte public est revêtu.

Cette Apostille ne certifie pas le contenu de l'acte pour lequel elle a été émise.

Esta Apostilla certifica únicamente la autenticidad de la firma, la calidad en que el signatario del documento haya actuado y, en su caso, la identidad del sello o timbre del que el documento público esté revestido.

Esta Apostilla no certifica el contenido del documento para el cual se expidió.